

MADELINE MILLER

ΚΙΡΚΗ

μετάφραση
Κλαίρη Παπαμιχαήλ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΠΤΡΑ

*Στον Ναθάνιελ
νόστος*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Όταν γεννήθηκα, το όνομα γι' αυτό που ήμουν δεν υπήρχε. Με αποκαλούσαν Νύμφη, υποθέτοντας πως θα ήμουν σαν τη μητέρα και τις θείες μου και τις χιλιάδες ξαδέλφες μου. Μια που ήμαστε κατώτερες από τις μικρότερες θεότητες, οι δυνάμεις μας ήταν τόσο περιορισμένες που μετά βίας μπορούσαν να εξασφαλίσουν την αιωνιότητά μας. Μιλούσαμε στα ψάρια και στα λουλούδια που φροντίζαμε, καλοπιάναμε τα σύννεφα για να ρίξουν στάλες ή τα κύματα για να μας δώσουν το αλάτι τους. Η λέξη *Νύμφη* αποτελούσε την αρχή και το τέλος του μέλλοντός μας. Στη γλώσσα μας δεν σημαίνει μόνο θεότητα αλλά και *νύφη*.

Η μητέρα μου ήταν μία απ' αυτές, μια Ναϊάδα, φύλακας των πηγών και των χειμάρρων. Τράβηξε την προσοχή του πατέρα μου όταν πήγε να επισκεφτεί το παλάτι του δικού της πατέρα, του Ωκεανού. Εκείνη την εποχή, ο Ήλιος κι ο Ωκεανός έτρωγαν συχνά μαζί. Ήταν ξαδέλφια και συνομηλικοί, παρόλο που δεν τους φαινόταν. Ο πατέρας μου έλαμπε ολόκληρος σαν μπρούντζος που είχε μόλις σφυρηλατηθεί, ενώ ο Ωκεανός είχε γεννηθεί με θολά μάτια και μια άσπρη

γενειάδα που έφτανε ως την κοιλιά του. Ωστόσο ήταν κι οι δύο Τιτάνες και προτιμούσαν να κάνουν παρέα οι δυο τους παρά με τους καινούριους θεούς που τσίριζαν πάνω στον Όλυμπο και δεν είχαν δει τη δημιουργία του κόσμου.

Το παλάτι του Ωκεανού ήταν επιβλητικό, χτισμένο βαθιά μέσα στα βράχια της γης. Οι αίθουσες με τις ψηλές καμάρες ήταν χρυσοποϊκίλτες, τα πέτρινα πατώματα τα είχαν λειάνει θεϊκές περπατησιές εδώ και αιώνες. Σε κάθε δωμάτιο ακουγόταν ανεπαίσθητα ο ήχος από τον ποταμό του Ωκεανού, που ήταν η πηγή για τα καθάρια νερά όλου του κόσμου, τόσο σκοτεινή ώστε δεν ήξερες πού τέλειωνε και πού άρχιζε η βραχώδης κοίτη. Στις όχθες του φύτρωνε χορτάρι και άνθιζαν αγνά γκρίζα λουλούδια καθώς και τα αμέτρητα παιδιά του Ωκεανού, Ναϊάδες και Νύμφες και θεότητες του ποταμιού. Σπιλνά σαν ενυδρίδες, με πρόσωπα που έλαμπαν στη σκοτεινή ατμόσφαιρα, γελούσαν, έδιναν χρυσαφένιες κούπες ο ένας στον άλλο, πάλευαν κι έπαιζαν τα παιχνίδια του έρωτα. Ανάμεσά τους, επισκιάζοντας όλη εκείνη την κρινένια ομορφιά, καθόταν η μητέρα μου.

Τα μαλλιά της είχαν ένα ζεστό καστανό χρώμα και η κάθε μπουκλα ήταν τόσο λαμπερή που έμοιαζε λες κι είχε το δικό της φως. Ένωσε σίγουρα το βλέμμα του πατέρα μου, φλογερό σαν την αντανάκλαση της φωτιάς. Τη βλέπω να φτιάχνει το φόρεμά της για να πέφτουν οι πτυχές στους ώμους της μ' έναν συγκεκριμένο τρόπο. Τη βλέπω να βυθίζει τα δάχτυλά της στο νερό και να αστράφτουν. Την έχω δει να κάνει χιλιάδες κόλπα χιλιάδες φορές. Ο πατέρας μου πάντα την πατούσε. Πίστευε ότι η φυσική τάξη του κόσμου ήταν να ικανοποιείται εκείνος.

«Ποια είναι αυτή;» ρώτησε τον Ωκεανό.

Ο Ωκεανός είχε ήδη πολλά εγγόνια με χρυσαφένια μάτια από τον πατέρα μου και ευχαρίστως θα αποκτούσε περισσότερα.

«Η κόρη μου η Πέρση. Αν τη θέλεις, είναι δική σου».

Την επόμενη μέρα, ο πατέρας μου τη βρήκε κοντά στη λιμνούλα της κρήνης της, στον πάνω κόσμο. Ήταν ένα υπέροχο μέρος, γεμάτο νάρκισσους μπλεγμένους με κλαριά βελανιδιάς. Δεν υπήρχε λάσπη ούτε γλιτσιασμένοι βάτραχοι, μόνο καθαρές και στρογγυλές πέτρες που οδηγούσαν στο γρασίδι. Ακόμα κι ο πατέρας μου, που δεν έδινε καμία σημασία στα λεπτά τεχνάσματα των Νυμφών, το θαύμασε.

Η μητέρα μου ήξερε πως θα ερχόταν. Ήταν εύθραυστη αλλά πανούργα, μ' ένα μυαλό κοφτερό σαν τα δόντια των χελιών. Είδε πώς θα μπορούσε να αποκτήσει εξουσία μια γυναίκα σαν αυτήν και δεν ήταν με νόθα παιδιά και ζευγαρώματα στις όχθες του ποταμού. Όταν εκείνος στάθηκε μπροστά της ντυμένος με τα πιο εντυπωσιακά του ρούχα, γέλασε κοροϊδευτικά. *Να κοιμηθώ μαζί σου; Για ποιο λόγο;*

Ο πατέρας μου, βέβαια, θα μπορούσε να πάρει αυτό που ήθελε. Μα κολακευόταν στη σκέψη πως όλες οι γυναίκες, σκλάβες και θεές, έτρεχαν πρόθυμα στο κρεβάτι του. Οι βωμοί του κάπνιζαν από τις αποδείξεις, τις προσφορές από τις γυναίκες που είχε αφήσει έγκυες και τα ευτυχισμένα νόθα του.

«Αν δεν με παντρευτείς, δεν έχει τίποτα», του είπε. «Κι αν παντρευτούμε, να είσαι σίγουρος για ένα πράγμα: μπορείς να κοιμάσαι με όσες γυναίκες θέλεις, αλλά δεν θα φέρεις καμιά τους στο σπίτι, γιατί εκεί θα κυριαρχώ μονάχα εγώ».

Όροι, περιορισμοί. Αυτά ήταν καινούρια πράγματα για τον πατέρα μου κι οι θεοί δεν αγαπούν τίποτε περισσότερο

από κάτι καινούριο. «Σύμφωνοι», της είπε και της χάρισε ένα περιδέραιο για να κλείσουν τη συμφωνία. Το είχε φτιάξει μόνος του, δένοντας χάντρες από σπάνιο κεχριμπάρι. Αργότερα, όταν γεννήθηκα εγώ, της χάρισε μια δεύτερη σειρά, κι άλλη μία για καθένα από τα τρία αδέρφια μου. Δεν ξέρω τι απολάμβανε περισσότερο η μητέρα μου: τις ίδιες τις αστραφτερές χάντρες ή τον φθόνο των αδελφών της όποτε τις φορούσε. Νομίζω πως θα συνέχιζε να κάνει συλλογή για όλη την αιωνιότητα, ώσπου να κρέμονται σαν λαιμαριά βουδιού από τον λαιμό της, αν δεν τη σταματούσαν οι ανώτεροι θεοί. Είχαν μάθει πια τι λογίων ήμαστε τα τέσσερα παιδιά της. Μπορείς να αποκτήσεις κι άλλα παιδιά, της είπαν, όχι όμως μαζί του. Ωστόσο, οι άλλοι σύζυγοι δεν χάριζαν κεχριμπαρένιες χάντρες. Ήταν η μοναδική φορά που την είδα να κλαίει.

Στη γέννησή μου, μια θεία –θα σας κάνω τη χάρη να μην πω το όνομά της, μια που η ιστορία μου είναι γεμάτη θείες– με έπλυνε και με σκέπασε. Μια άλλη φρόντισε τη μητέρα μου, βάφοντας πάλι τα χείλη της κόκκινα, χτενίζοντας τα μαλλιά της με φιλντισένιες χτένες. Μια τρίτη πήγε στην πόρτα για ν’ ανοίξει στον πατέρα μου.

«Κορίτσι», του ανακοίνωσε η μητέρα μου, σουφρώνοντας τη μύτη της.

Μα τον πατέρα μου δεν τον πείραζαν οι κόρες του, που ήταν γλυκές και χρυσαφένιες σαν την πρώτη έκθλιψη της ελιάς. Οι άνθρωποι και οι θεοί πλήρωναν ακριβά για το πρόνομο να ζευγαρώσουν με κάποιον από τη γενιά τους, και υπήρχε η φήμη ότι το θησαυροφυλάκιο του πατέρα μου

συναγωνιζόταν αυτό του ίδιου του βασιλιά των θεών. Ακούμπησε το χέρι του στο κεφάλι μου για να μ' ευλογήσει.

«Θα κάνει έναν καλό γάμο», αποφάνθηκε.

«Πόσο καλό;» ήθελε να μάθει η μητέρα μου. Ίσως ήταν μια παρηγοριά, αν μπορούσε να με ανταλλάξει με κάτι καλύτερο.

Ο πατέρας μου το σκέφτηκε, καθώς πέρασε τα δάχτυλά του μέσα στα μαλλιά μου και περιεργάστηκε τα μάτια και τα ζυγωματικά μου.

«Με κάποιον πρίγκιπα, πιστεύω».

«Πρίγκιπα;» είπε η μητέρα μου. «Εννοείς θνητό;»

Η απέχθεια ήταν ολοφάνερη στο πρόσωπό της. Κάποτε, όταν ήμουν μικρή, ρώτησα πώς έμοιαζαν οι θνητοί. Ο πατέρας μου είπε: «Μπορείς να πεις ότι έχουν το δικό μας σχήμα, αλλά με τον ίδιο τρόπο που το σκουλήκι έχει το σχήμα της φάλαινας».

Η απάντηση της μητέρας μου ήταν πιο απλή: *Σαν άξεστα τσουβάλια από σαπισμένη σάρκα.*

«Σίγουρα θα παντρευτεί κάποιον γιο του Δία», επέμεινε τώρα. Φανταζόταν ήδη τον εαυτό της σε συμπόσια πάνω στον Όλυμπο, να κάθεται στα δεξιά της βασίλισσας Ήρας.

«Όχι. Τα μαλλιά της έχουν ανταύγειες όπως του λύγκα. Και έχει κάπως μυτερό πιγούνι, δεν είναι τόσο ωραίο».

Η μητέρα μου δεν έφερε άλλες αντιρρήσεις. Ήξερε, όπως όλοι, τις ιστορίες για τα νεύρα του Ήλιου όταν του εναντιώνονταν. *Όσο κι αν λάμπει χρυσαφένιος, μην ξεχνάτε τη φωτιά του.*

Σηκώθηκε όρθια. Η κοιλιά της είχε εξαφανιστεί, η μέση της λέπτυνε πάλι, τα μάγουλά της ήταν ολόφρεσκα και ροδαλά σαν της παρθένας. Όλες οι γυναίκες του είδους μας

αναρρώνουν γρήγορα, μα εκείνη συνήλθε ακόμα γρηγορότερα – ήταν μία από τις κόρες του Ωκεανού, που ξεπετούσαν τα μωρά τους όπως τα ψάρια.

«Έλα», του είπε. «Ας φτιάξουμε ένα ωραιότερο παιδί».

Μεγάλωσα γρήγορα. Η βρεφική μου ηλικία ήταν ζήτημα λίγων ωρών, η νηπιακή μου κράτησε λίγα λεπτά περισσότερο. Μια θεία έμεινε, ελπίζοντας στην εύνοια της μητέρας μου, και με ονόμασε *Γεράκι*, Κίρκη, για τα κίτρινα μάτια μου και τον παράξενο, ψιλό ήχο που έβγαζα όταν έκλαιγα. Εξαφανίστηκε όμως όταν συνειδητοποίησε πως η μητέρα μου δεν έδινε περισσότερη σημασία στις υπηρεσίες της απ' όση στο χόμα που πατούσε.

«Μητέρα», είπα, «η θεία έφυγε».

Εκείνη δεν απάντησε. Ο πατέρας μου είχε ήδη αναχωρήσει με το άρμα του για τον ουρανό κι αυτή έπλεκε λουλούδια στα μαλλιά της και προετοιμαζόταν να φύγει από τα μυστικά μονοπάτια του νερού, για να συναντήσει τις αδελφές της στις κατάφυτες όχθες του ποταμού τους. Θα μπορούσα να την ακολουθήσω, μα τότε θα ήμουν αναγκασμένη να κάθομαι όλη μέρα στα πόδια των θειάδων μου, ενόσω κουτσομπόλευαν για πράγματα που δεν μ' ένοιαζαν και δεν τα καταλάβαινα. Κι έτσι έμεινα.

Τα δωμάτια του πατέρα μου ήταν σκοτεινά και σιωπηλά. Το παλάτι του γειτόνευε με του Ωκεανού, θαμμένο στα πετρώματα της γης, και οι τοίχοι του ήταν φτιαγμένοι από λείο οψιδιανό. Γιατί όχι; Θα μπορούσαν να είναι χτισμένοι από οποιοδήποτε υλικό στον κόσμο, μάρμαρο από την Αιγυπτο κόκκινο σαν αίμα ή βάλσαμο από την Αραβία, αρκεί

να ήταν αυτή η επιθυμία του. Του άρεσε όμως ο τρόπος που ο οφιδιανός αντικατόπτριζε το φως του και οι λείες επιφάνειές του έπαιρναν φωτιά καθώς περνούσε. Δεν σκεφτόταν, φυσικά, πόσο μαύρος θα ήταν μόλις έφευγε. Ο πατέρας μου δεν κατάφερε ποτέ να φανταστεί τον κόσμο χωρίς τον εαυτό του μέσα.

Εκείνες τις ώρες μπορούσα να κάνω ό,τι ήθελα: Ν' ανάψω έναν πυρσό και να τρέχω βλέποντας τις σκοτεινές φλόγες να μ' ακολουθούν. Να ξαπλώνω στο μαλακό πάτωμα της γης και ν' ανοίγω με τα δάχτυλά μου μικρές τρύπες στην επιφάνειά της. Δεν υπήρχαν κάμπιες ή σκουλήκια, παρόλο που δεν τα ήξερα για να μου λείψουν. Κανείς εκτός από εμάς δεν ζούσε σ' εκείνα τα δωμάτια.

Το βράδυ που επέστρεφε ο πατέρας μου, η γη κυμάτιζε σαν τα καπούλια ενός αλόγου και οι τρύπες που είχα κάνει έκλειναν μόνες τους. Ένα λεπτό αργότερα επέστρεφε η μητέρα μου, μοσχοβολώντας λουλούδια. Έτρεχε να τον υποδεχτεί και εκείνος την άφηνε να κρεμαστεί στον λαιμό του, έπαιρνε κρασί και πήγαινε στον μεγάλο ασημένιο θρόνο του. Εγώ τον ακολουθούσα σαν σκυλάκι. *Καλωσόρισες στο σπίτι, πατέρα, καλωσόρισες.*

Όσο έπινε το κρασί του, έπαιζε ζατρίκιο*. Κανείς δεν επιτρέποταν να παίξει μαζί του. Τοποθετούσε τα πέτρινα πούλια, στριφογύριζε την τάβλα και έπαιζε πάλι. Η φωνή της μητέρας μου έσταζε μέλι. «Δεν θα 'ρθεις στο κρεβάτι, αγάπη μου;» Στροβιλιζόταν αργά μπροστά του, επιδεικνύοντας το αισθησιακό της σώμα σαν αρνί στη σουβλά. Τότε, τις πιο πολλές φορές ο πατέρας μου παρατούσε το παιχνίδι του,

* Αρχαίο επιτραπέζιο παιχνίδι. (Σ.τ.Μ.)

καμιά φορά όμως συνέχιζε – κι εκείνες ήταν οι αγαπημένες μου ώρες, γιατί η μητέρα μου έφευγε βροντώντας πίσω της την πόρτα από ξύλο σμύρνας.

Στα πόδια του πατέρα μου, ο κόσμος όλος ήταν φτιαγμένος από χρυσάφι. Το φως ερχόταν ταυτόχρονα από παντού, από το κίτρινο κορμί του, τα φωτεινά μάτια του, τις μπρούντζινες λάμπεις των μαλλιών του. Η επιδερμίδα του έκαιγε σαν μαγκάλι και κολλούσα πάνω του όσο μ' άφηνε, όπως μια σαύρα στις πέτρες που τις λούζει η μεσημεριανή λιακάδα. Η θεία μου είχε πει πως πολλοί κατώτεροι θεοί μόλις και μετά βίας άντεχαν να τον κοιτάξουν, εγώ όμως ήμουν κόρη του, αίμα του, και χάζενα τόση ώρα το πρόσωπό του, ώστε όταν απέστρεφα το βλέμμα μου η μορφή του ήταν ακόμη εντυπωμένη σ' αυτό κι έφεγγε από τα πατώματα, από τους αστραφτερούς τοίχους και τα περίτεχνα τραπέζια, έως κι από το ίδιο μου το δέρμα.

«Τι θα γινόταν», ρώτησα, «αν κάποιος θνητός σ' έβλεπε σ' όλο σου το μεγαλείο;»

«Θα γινόταν στάχτη μέσα σ' ένα δευτερόλεπτο».

«Κι αν ένας θνητός έβλεπε εμένα;»

Ο πατέρας μου χαμογέλασε. Άκουσα τα πούλια του ζατρικού να κινούνται, το γνώριμο σύρσιμο του μαρμάρου πάνω στο ξύλο. «Ο θνητός θα λογιζόταν τυχερός».

«Δεν θα τον έκαιγα;»

«Όχι βέβαια», μου απάντησε.

«Μα τα μάτια μου είναι σαν τα δικά σου».

«Όχι», είπε. «Δες». Κοίταξε ένα κούτσουρο στο πλάι του τζακιού κι αυτό έλαμψε, λαμπάδιασε κι έγινε στάχτη. «Κι αυτή είναι η ελάχιστη από τις δυνάμεις μου. Εσύ μπορείς να το κάνεις αυτό;»

Όλη νύχτα κοιτούσα με ένταση τα κούτσουρα. Δεν μπορούσα.

Γεννήθηκε η αδελφή μου και αμέσως μετά ο αδελφός μου. Δεν ξέρω ακριβώς πότε. Οι μέρες των θεών κυλάνε σαν το νερό του καταρράκτη και δεν είχα μάθει ακόμη το ανθρώπινο κόλπο να τις μετρώ. Θα νόμιζε κανείς ότι ο πατέρας μου θα μας το είχε διδάξει, γιατί αυτός γνωρίζει, άλλωστε, την κάθε ανατολή. Μα ακόμα κι εκείνος αποκαλούσε δίδυμα τον αδελφό και την αδελφή μου. Το σίγουρο είναι πως, από τη στιγμή που γεννήθηκε ο αδελφός μου, ήταν αχώριστοι σαν δυο κουτάβια. Ο πατέρας μου τους ευλόγησε και τους δυο με ένα χέρι. «Εσύ», είπε στη λαμπερή αδελφή μου, την Πασιφάη, «θα παντρευτείς έναν θάνατο γιο του Δία». Μιλούσε με την προφητική του φωνή, αυτήν που ανακοίνωνε μελλοντικές βεβαιότητες. Η μητέρα μου έλαμψε ολόκληρη ακούγοντάς το και άρχισε να σκέφτεται τις εσθίτες που θα φορούσε στα συμπόσια του Δία.

«Όσο για σένα», είπε στον αδελφό μου με την κανονική του φωνή, μελωδική και καθάρια σαν καλοκαιρινό πρωινό. «Κάθε γιος αντικατοπτρίζει τη μητέρα του». Η μητέρα μου χάρηκε και θεώρησε πως είχε την άδεια να τον ονοματίσει αυτή. Τον έβγαλε Πέρση, δίνοντάς του το όνομά της.

Τα δίδυμα ήταν έξυπνα και αντιλήφθηκαν αμέσως πώς είχαν τα πράγματα. Χαίρονταν ιδιαίτερα να με χλευάζουν πίσω από τις βελούδινες παλάμες τους. *Τα μάτια της είναι κίτρινα σαν κάτουρο. Η φωνή της στριγκή σαν της κουκουβάγιας. Τη λένε Γεράκι, μα είναι τόσο άσχημη που θα 'πρεπε να τη φωνάζουν Κατσόικα.*

Αυτές ήταν οι πρώτες τους μπηχτές που κάθε μέρα γίνονταν και πιο αιχμηρές. Έμαθα να τους αποφεύγω και σύντομα βρήκαν άλλη διασκέδαση με τις μικρές Ναϊάδες και τους άρχοντες των ποταμών στις αίθουσες του Ωκεανού. Όταν η μητέρα μου πήγαινε στις αδελφές της, την ακολουθούσαν και επέβαλλαν την κυριαρχία τους πάνω σ' όλα τα ευεπηρέαστα ξαδέλφια μας, υπνωτίζοντάς τα σαν ψαράκια μπροστά στο στόμα του λούτσου. Επινοούσαν εκατοντάδες τυραννικά παιχνίδια. *Έλα, Μελία, την καλόπιαναν. Στον Όλυμπο είναι της μόδας τα κομμένα μαλλιά ως τον αυχένα. Πώς θα βρεις ποτέ σύζυγο αν δεν μας αφήσεις να σ' τα κόψουμε;* Όταν η Μελία είδε το κεφάλι της κουρεμένο σαν σκαντζόχοιρο κι άρχισε να κλαίει, τα δίδυμα έβαλαν κάτι γέλια που αντήχησαν σ' όλες τις υπόγειες σπηλιές.

Τους άφηνα να κάνουν ό,τι ήθελαν. Προτιμούσα τις ήσυχες κάμαρες του πατέρα μου και περνούσα κάθε δευτερόλεπτο που μπορούσα στα πόδια του. Μια μέρα, σαν ανταμοιβή ίσως, πρότεινε να με πάρει μαζί του να δούμε τις ιερές του αγελάδες. Αυτό ήταν μεγάλη τιμή γιατί σήμαινε πως θα έμπαινα στο χρυσαφένιο του άρμα και θα έβλεπα τα ζώα που ζήλευαν όλοι οι θεοί, πενήντα ολόλευκες δαμάλες τις οποίες απολάμβανε το βλέμμα του στην καθημερινή του διαδρομή πάνω από τη γη. Έσκυφα στις πλουμιστές πλευρές του άρματος και χάζευα με δέος τη γη που περνούσε από κάτω μας: το πλούσιο πράσινο των δασών, τα απόκρημνα βουνά και το τεράστιο πλατύ μπλε του ωκεανού. Αναζήτησα τους θνητούς, αλλά ήμαστε πολύ ψηλά για να τους δούμε.

Το κοπάδι ζούσε στη χλοερή νήσο Θρινακία και τα ζώα

πρόσεχαν δύο από τις ετεροθαλείς αδελφές μου. Όταν φτάσαμε, έτρεξαν κατευθείαν στον πατέρα μου και κρεμάστηκαν από τον λαιμό του με κραυγές χαράς. Απ' όλα τα όμορφα παιδιά του πατέρα μου, ήταν από τα ωραιότερα, με επιδερμίδα και μαλλιά σαν λιωμένο χρυσάφι. Τις έλεγαν Λαμπετίη και Φαέθουσα. *Ακτινοβόλα και Λαμπερή.*

«Και ποια είναι αυτή που έφερες μαζί σου;»

«Θα πρέπει να είναι μία από τις κόρες της Πέρσης, δεξ τα μάτια της».

«Μα φυσικά!» Η Λαμπετίη –νομιζω πως ήταν αυτή– μου χάιδεψε τα μαλλιά. «Μην ανησυχείς για τα μάτια σου, αγάπη μου. Μη νοιάζεσαι καθόλου. Η μητέρα σου είναι πανέμορφη, αλλά ποτέ της δεν υπήρξε δυνατή».

«Τα μάτια μου είναι σαν τα δικά σας», είπα.

«Τι γλυκό! Όχι, αγάπη μου, τα δικά μας είναι λαμπερά σαν φωτιά και τα μαλλιά μας μοιάζουν με τον ήλιο που πέφτει στο νερό».

«Είσαι πολύ έξυπνη που πλέκεις τα μαλλιά σου σε κοτόιδα», παρατήρησε η Φαέθουσα. «Έτσι δεν φαίνονται τόσο άσχημες οι καστανές ανταύγειες. Τι κρίμα που δεν μπορείς να κρύψεις με τον ίδιο τρόπο τη φωνή σου».

«Θα μπορούσε να μην ξαναμιλήσει. Αυτό θα ήταν αποτελεσματικό, δεν συμφωνείς, αδελφή;»

«Όντως». Χαμογέλασαν αναμεταξύ τους. «Πάμε να δούμε τις αγελάδες;»

Πρώτη φορά στη ζωή μου έβλεπα αγελάδα οποιουδήποτε είδους, αλλά δεν είχε σημασία: ήταν τόσο όμορφα ζώα, ώστε δεν χρειαζόμουν καμία σύγκριση. Το τρίχωμά τους ήταν αγνό σαν τα πέταλα του κρίνου, τα μάτια τους γλυκά, με μακριές βλεφαρίδες. Οι αδελφές μου είχαν επιχρυσώσει

τα κέρατά τους κι όποτε έσκυβαν για να βοσκήσουν στο γρασίδι, η κίνηση των λαιμών τους θύμιζε χορευτές. Στο φως του δειλινού οι ράχες τους γυάλιζαν απαλές και αστραφτερές.

«Α!» έκανα. «Μπορώ να τις αγγίξω;»

«Όχι», απάντησε ο πατέρας μου.

«Να σου πούμε τα ονόματά τους; Αυτή είναι η Λευκοπρόσωπη κι εκείνη η Λαμπρομάτα κι εκείνη η Αγαπούλα. Να η Αξιολάτρευτη και η Χαριτωμένη και η Χρυσοκέρατη και η Λαμπερή. Εκεί είναι η Αγαπούλα και εκεί πέρα η...»

«Την είπατε ήδη την Αγαπούλα», παρατήρησα. «Είπατε πως αυτή εκεί ήταν η Αγαπούλα». Κι έδειξα την πρώτη αγελάδα που μασουλούσε ατάραχη.

Οι αδελφές μου κοιτάχτηκαν κι ύστερα έριξαν μια μοναδική χρυσαφένια ματιά στον πατέρα μου. Εκείνος όμως περιεργαζόταν τις αγελάδες του με αφηρημένη μεγαλοπρέπεια.

«Θα πρέπει να κάνεις λάθος», μου είπαν. «Η Αγαπούλα είναι αυτή που μόλις σου δείξαμε. Κι αυτή είναι η Αστερόεσσα κι αυτή η Αστροφτερή και...»

«Τι είναι αυτό;» τις διέκοψε ο πατέρας μου. «Ένα κακάδι πάνω στη Χαριτωμένη;»

Αμέσως οι αδελφές μου θορυβήθηκαν. «Τι κακάδι; Α, δεν μπορεί! Αχ, άταχτη Χαριτωμένη, πού πήγες και πληγώθηκες; Ποιο παλιόπραμα σε δάγκωσε;»

Έσκυφα για να δω. Ήταν ένα πολύ μικρό κακάδι, μικρότερο κι από το πιο μικρό μου νύχι, αλλά ο πατέρας μου είχε συνοφρωθεί. «Μέχρι αύριο να το 'χετε εξαφανίσει».

Οι αδελφές μου έγενεψαν νευρικά: *Φυσικά, φυσικά. Χίλια συγγνώμη.*

Ανεβήκαμε πάλι στο άρμα κι ο πατέρας μου έπιασε τα γκέμια με τις ασημένιες άκρες. Οι αδελφές μου του φίλησαν

κάμποσες φορές τα χέρια κι ύστερα, μ' ένα άλμα, τα άλογα μας ανέβασαν στα ουράνια. Οι πρώτοι αστερισμοί διακρίνονταν ήδη στο σούρουπο.

Θυμήθηκα που κάποτε μου είχε πει ο πατέρας μου πως στη γη υπήρχαν ορισμένοι άνθρωποι που λέγονταν αστρονόμοι κι η δουλειά τους ήταν να καταγράφουν πότε ανέτειλε και πότε έδυε. Οι θνητοί τούς είχαν σε πολύ μεγάλη εκτίμηση, τους κρατούσαν στα παλάτια σαν συμβούλους των βασιλιάδων, αλλά μερικές φορές ο πατέρας μου χασομερούσε πότε εδώ και πότε εκεί, αναστατώνοντας τους υπολογισμούς τους. Τότε έσερναν τους αστρονόμους μπροστά στους βασιλιάδες που υπηρετούσαν, τους κατηγορούσαν για απατεώνες και τους σκότωναν. Ο πατέρας μου χαμογελούσε καθώς μου το διηγόταν. Καλά να πάθουν, είπε. Ο Ήλιος δεν υποτάσσεται σε καμία βούληση παρά μόνο στη δική του, και κανείς δεν θα του πει τι να κάνει.

«Πατέρα», είπα εκείνη τη μέρα. «Έχουμε αργήσει αρκετά ώστε να σκοτώσουν αστρονόμους;»

«Ναι», αποκρίθηκε, τινάζοντας τα κουδουνιστά γκέμια. Τα άλογα χύμηξαν μπροστά κι ο κόσμος από κάτω μας έγινε μια θολούρα, οι σκιές της νύχτας ανέβαιναν σαν καπνός από την άκρη της θάλασσας. Δεν κοιτούσα. Είχα ένα σφίξιμο στο στήθος, σαν πανί που το έστυβαν. Σκεφτόμουν εκείνους τους αστρονόμους. Τους φαντάστηκα σκυμμένους χαμηλά σαν τα σκουλήκια, διπλωμένους στα δύο. Σας παρακαλούμε, φώναζαν πεσμένοι στα κοκαλιάρικα γόνατά τους, δεν φταίμε εμείς, ο ήλιος άργησε από μόνος του.

Ο ήλιος δεν καθυστερεί ποτέ, απάντησαν οι βασιλιάδες από τους θρόνους του. Είναι βλασφημία να το λέτε αυτό,

πρέπει να πεθάνετε! Κι έτσι έπεσαν οι πελέκεις κι έκοψαν στα δύο τους ικέτες.

«Πατέρα», είπα, «νιώθω κάπως περίεργα».

«Πεινάς», μου απάντησε. «Έχει περάσει η ώρα του δείπνου. Οι αδελφές σου θα έπρεπε να ντρέπονται που μας καθυστέρησαν».

Έφαγα καλά το βράδυ, αυτή η αίσθηση όμως δεν έλεγε να μ' αφήσει. Μάλλον το πρόσωπό μου είχε παράξενη έκφραση, γιατί ο Πέρσης και η Πασιφάη άρχισαν να γελάνε ειρωνικά από το ανάκλιτρό τους. «Μήπως κατάπιες κανέναν βάτραχο;»

«Όχι».

Αυτό τους έκανε να γελάσουν ακόμα πιο δυνατά, τρίβοντας μεταξύ τους τα μπλεγμένα μέλη τους σαν φίδια που γυαλίζουν τις φολίδες τους.

«Και πώς ήταν οι χρυσαφένιες δαμάλες του πατέρα μας;» ρώτησε η αδελφή μου.

«Πανέμορφες».

Ο Πέρσης γέλασε. «Δεν ξέρει! Έχεις ακούσει τίποτα πιο ηλίθιο;»

«Ποτέ», τον βεβαίωσε η αδελφή μου.

Δεν θα έπρεπε να ρωτήσω, μα οι σκέψεις μου πλανιόνταν ακόμη σ' εκείνα τα σφαγμένα κορμιά που κείτονταν στα μαρμάρινα πατώματα. «Τι δεν ξέρω;»

Το τέλειο πρόσωπο της αδελφής μου. «Ότι τις πηδάει, φυσικά. Έτσι τις ανανεώνει. Μεταμορφώνεται σε ταύρο, τις κάνει να γεννάνε μοσχάρια κι έπειτα μαγειρεύει όσες γερνάνε. Γι' αυτό πιστεύουν όλοι πως είναι αθάνατες».

«Αποκλείεται».

Τα δίδυμα έσκασαν στα γέλια, δείχνοντας τα μάγουλά

μου που είχαν γίνει κατακόκκινα. Ο θόρυβος τράβηξε κοντά μας τη μητέρα μου. Της άρεσαν πολύ τα καλαμπούρια τους.

«Λέμε στην Κίρκη για τις αγελάδες», την πληροφόρησε ο αδελφός μου. «Δεν ήξερε».

Το γέλιο της μητέρας μου αντήχησε γάργαρα, σαν το νεράκι της πηγής που κυλάει στα βράχια. «Χαζή Κίρκη».

Έτσι κυλούσαν τότε τα χρόνια μου. Θα ήθελα να πω ότι όλο αυτό το διάστημα περίμενα να ξεφύγω, μα η αλήθεια είναι πως δυστυχώς θα συνέχιζα να πλανιέμαι έτσι, πιστεύοντας ότι αυτή η ανούσια μιζέρια ήταν το μόνο που υπήρχε μέχρι την αιωνιότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μια είδηση έφτασε στα αφτιά μας, πως κάποιος θείος μου θα τιμωρούνταν. Δεν τον είχα δει ποτέ, μα άκουγα επανειλημμένα την οικογένειά μου να ψιθυρίζει βλοσυρά το όνομά του. *Ο Προμηθέας*. Πριν από πολλά χρόνια, όταν οι άνθρωποι ακόμη έτρεμαν και ζάρωναν στις σπηλιές τους, εκείνος αφήφησε τη βούληση του Δία και τους πρόσφερε το δώρο της φωτιάς. Από τις φλόγες της ξεπήδησαν όλες οι τέχνες και τα οφέλη του πολιτισμού που ο ζηλόφθονος Δίας έλπιζε να κρατήσει μακριά τους. Για αυτή την επαναστατική του πράξη, έστειλε τον Προμηθέα να ζήσει στον πιο βαθύ λάκκο του κάτω κόσμου, ώσπου να βρεθεί το κατάλληλο μαρτύριο. Και τώρα ο Δίας είχε ανακοινώσει ότι είχε έρθει η ώρα.

Οι άλλοι θείοι μου έτρεξαν στο παλάτι του πατέρα μου, με τις γενειάδες τους να ανεμίζουν, τους φόβους να ξεχύνονται από τα χείλη τους. Ήταν μια ετερόκλητη ομάδα: άρχοντες των ποταμών με μπράτσα τεράστια σαν κορμούς δέντρων, θεοί της θάλασσας βουτηγμένοι στην αρμύρα που απ' τα γένια τους κρέμονταν καβούρια, σκληροτράχηλοι γέροι με

κρέας φώκιας κολλημένο στα δόντια τους. Οι περισσότεροι δεν ήταν καν θείοι, αλλά μακρινά ξαδέλφια. Ήταν Τιτάνες σαν τον πατέρα και τον παππού μου, σαν τον Προμηθέα, αυτοί που απέμειναν από τον πόλεμο ανάμεσα στους θεούς. Όσοι δεν ήταν τσακισμένοι ή αλυσοδεμένοι, όσοι είχαν συμφιλιωθεί με τους κεραυνούς του Δία.

Κάποτε, στην αρχή του κόσμου, υπήρχαν μόνο οι Τιτάνες. Έπειτα, ο θεός μου ο Κρόνος άκουσε μια προφητεία ότι κάποια μέρα το παιδί του θα τον ανέτρεπε. Όταν η γυναίκα του η Ρέα γέννησε το πρώτο της μωρό, το άρπαξε από την αγκαλιά της και το κατάπιε ολόκληρο. Άλλα τέσσερα παιδιά γεννήθηκαν και τα έφαγε όλα με τον ίδιο τρόπο, ώσπου τελικά η Ρέα, μέσα στην απόγνωσή της, φάσκιωσε μια πέτρα και του την έδωσε να την καταπιεί. Ο Κρόνος ξεγελάστηκε και το μωρό που σώθηκε, τον Δία, το πήγαν στο όρος Δίκτη για να μεγαλώσει στα κρυφά. Όταν έγινε άντρας, όντως επαναστάτησε. Άρπαξε τον κεραυνό από τον ουρανό κι έβαλε με το ζόρι τον πατέρα του να πει δηλητηριώδη βοτάνια. Εκείνος ξέρασε τους αδελφούς και τις αδελφές του που ζούσαν στο στομάχι του πατέρα τους. Στάθηκαν στο πλευρό του αδελφού τους και πήραν το όνομα Ολύμπιοι, από την επιβλητική κορφή του Ολύμπου όπου έστησαν τους θρόνους τους.

Οι παλιοί θεοί χωρίστηκαν. Πολλοί συντάχθηκαν με τον Κρόνο, μα ο πατέρας κι ο παππούς μου πήραν το μέρος του Δία. Μερικοί είπαν πως ο Ήλιος αντιπαθούσε μια ζωή την επιδεικτική έπαρση του Κρόνου· άλλοι ψιθύριζαν ότι, επειδή είχε το χάρισμα της προφητείας, γνώριζε εκ των προτέρων την έκβαση του πολέμου. Οι μάχες μαίνονταν στα ουράνια· ο αέρας καιγόταν και οι θεοί ξέσκιζαν ο ένας τις

σάρκες του άλλου. Η γη είχε μουλιάσει από το καυτό αίμα, που ήταν τόσο ισχυρό ώστε εκεί που έπεφταν οι νεκροί φύτρωναν σπάνια λουλούδια. Τέλος, υπερίσχυσε η δύναμη του Δία. Αλυσόδεσε αυτούς που τον είχαν αφηφήσει και απογύμνωσε όσους Τιτάνες είχαν απομείνει από όλες τους τις δυνάμεις, δίνοντάς τες στα αδέρφια του και στα παιδιά που είχε γεννήσει. Ο θεός μου ο Νηρέας, ο πάλαι ποτέ ισχυρός κυβερνήτης της θάλασσας, έγινε τώρα υπηρέτης του καινούριου θεού της, του Ποσειδώνα. Ο θεός μου ο Πρωτέας έχασε το παλάτι του και πήραν τις συζύγους του για δούλες του κρεβατιού. Μόνο ο πατέρας και ο παππούς μου δεν έχασαν τις θέσεις τους, ούτε υποβαθμίστηκαν ποτέ.

Οι Τιτάνες στράβωσαν. Τι, έπρεπε να νιώθουν ευγνωμοσύνη κι από πάνω; Ο Ήλιος κι ο Ωκεανός άλλαξαν την έκβαση του πολέμου, αυτό το ΄ξεραν όλοι. Ο Δίας θα 'πρεπε να τους δώσει καινούριες εξουσίες, καινούρια πόστα, όμως φοβόταν διότι η δύναμή τους συναγωνιζόταν ήδη τη δική του. Προσέτρεξαν στον πατέρα μου, περιμένοντας τη διαμαρτυρία του, το φούντωμα της μεγαλόπρεπης φωτιάς του. Μα ο Ήλιος επέστρεψε απλώς στο παλάτι του κάτω από τη γη, μακριά από το ουράνιο βλέμμα του Δία.

Οι αιώνες κύλησαν. Οι πληγές της γης επουλώθηκαν και η ειρήνη διατηρήθηκε. Ωστόσο, οι μνησικακίες των θεών ήταν τόσο άφθαρτες όσο και η σάρκα τους και στα βραδινά συμπόσια οι θείοι μου συγκεντρώνονταν γύρω από τον πατέρα μου. Μ' άρεσε που χαμήλωναν το βλέμμα όποτε του μιλούσαν, που σώπαιναν και βρίσκονταν σε εγρήγορση όποτε εκείνος αναδευόταν στον θρόνο του. Τα κύπελλα με το κρασί άδειαζαν και οι πυρσοί έσβηναν. Αρκετός καιρός έχει περάσει, ψιθύριζαν οι θείοι μου. Είμαστε πάλι δυνατοί.

Σκέψου τι θα μπορούσε να κάνει η φωτιά σου έτσι και την απελευθέρωνες. Είσαι ο πιο τρανός από τους παλιούς, τρανότερος κι απ' τον Ωκεανό ακόμα. Τρανότερος κι από τον ίδιο τον Δία, αρκεί να το θελήσεις μονάχα.

Ο πατέρας μου χαμογέλασε. «Αδέλφια μου», είπε, «τι κουβέντες είναι αυτές; Δεν γίνονται θυσίες στο όνομά μας, δεν απολαμβάνουμε όλοι τα σφάγια; Καλά τα καταφέρνει αυτός ο Δίας».

Ο Δίας, αν τον είχε ακούσει, θα έμενε ικανοποιημένος. Μα δεν μπορούσε να δει αυτό που είδα εγώ ξεκάθαρα στην έκφραση του πατέρα μου. Τις λέξεις που δεν ειπώθηκαν, αλλά έμειναν μετέωρες.

Καλά τα καταφέρνει αυτός ο Δίας, *προς το παρόν*.

Οι θείοι μου έτριψαν τα χέρια τους και χαμογέλασαν κι αυτοί. Έφυγαν δαμάζοντας τις ελπίδες τους, ενώ σκέφτονταν τι ανυπομονούσαν να κάνουν όταν θα κυβερνούσαν πάλι οι Τιτάνες.

Ήταν το πρώτο μου μάθημα. Κάτω από την ήρεμη, γνώριμη όψη των πραγμάτων βρίσκεται μια άλλη που περιμένει να ξεσκίσει τον κόσμο στα δύο.

Τώρα οι θείοι μου συνωστίζονταν στην αίθουσα του πατέρα μου με μάτια γουρλωμένα από τον φόβο. Η ξαφνική τιμωρία του Προμηθέα είναι σημάδι, έλεγαν, πως ο Δίας κι οι δικοί του κινούνται τελικά εναντίον μας. Οι Ολύμπιοι δεν θα μείνουν ποτέ ικανοποιημένοι παρά μόνο αν μας καταστρέψουν εντελώς. Πρέπει να πάρουμε το μέρος του Προμηθέα, ή όχι, πρέπει μήπως να καταφερθούμε εναντίον του, ώστε ο κεραυνός του Δία να μην πέσει πάνω στα κεφάλια μας;